

Vlada treba da odustane od gradnje drugog bloka Termoelektrane TE, jer nije ekonomski isplativ, smatraju u Mreži za afirmaciju nevladinog sektora MANS, dok predstavnici Elektroprivrede EPCG projekat ocjenjuju isplativim i navode da će se raditi po najstrožijim EU standardima.

Koordinator istraživačkog centra MANS, Ines Mrdović, rekla je da se radi o projektu kontroverzi, koji su u toj nevladinoj organizaciji NVO nazvali skupom prodajom magle, prenosi Mina- business.

„Ukoliko postoji deficit električne energije, a mi smatramo da je vještački stvoren, ne treba ga rješavati kroz izgradnju novog izvora energije kakva je TE, već da državna EPCG gradi nove objekte obnovljivih izvora energije, one za koje se postigne najširi društveni konsenzus“, rekla je Mrdović na okruglom stolu u organizaciji nevladinih organizacija MANS i Green Home.

Ona je kazala da se u Izvještaju o ekonomskoj (ne) isplativosti izgradnje drugog bloka TE navodi da će troškovi i štete biti mnogo veće nego koristi koje se mogu očekivati, a finansiraće ga građani kroz veće račune za struju i vrlo vjerovatno kroz nove fiskalne namete.

„Zbog dobrobiti sadašnjih i budućih generacija, tražimo od Vlade da odustane od gradnje jer projekat nije ekonomski isplativ. Investicioni troškovi se mogu procijeniti na najmanje milijardu eura, dok Vlada prikazuje da su troškovi samo troškovi izgradnje i nabavka opreme, ali oni su mnogo veći“, navela je Mrdović.

Vlada, kako je kazala, nije uračunala kamate na kredit, rekonstrukciju prvog bloka, koja se može procijeniti od 60 do 100 miliona eura, otvaranje novih rudokopa, rekultivaciju rudnika, zatvaranje deponije Maljevac, trošak emisija ugljen-dioksida CO₂, troškove zdravlja koji se procjenjuju na 2,5 milijardi eura.

„Za 40 godina rada drugi blok TE mogao bi koštati 3,5 milijardi eura“, smatra Mrdović. Prema njenim riječima, projekat ne donosi nova zapošljavanja, a upitna je i finansijska sposobnost Rudnika uglja, kompanije koja godinama posluje sa gubicima.

„Ona bez državne pomoći ne može finansijski pratiti projekat drugog bloka. Na račun poreskih obveznika Rudnik uglja je oslobođen dugovanja u iznosu od 40 miliona eura“, rekla je Mrdović.

Prema njenim riječima, posebno su problematične komercijalne rezerve uglja, kojih ima dovoljno za 20 godina rada drugog bloka TE.

Specijalista za kontrole projekta u Elektroprivredi EPCG, Ivan Mrvaljević, rekao je da su iz MANS-a veoma slikoviti i maštoviti.

„Još nije određen način finansiranja gradnje, pa samim tim ni učešće sopstvenog kapitala,

kao ni iznos potrebnih kredita. Opšte je poznato da nije moguće uzeti kredit, a ne očekivati troškove finansiranja kredita. Ni u jednoj varijanti ukupan trošak drugog bloka, računat sa troškovima finansiranja preko kredita, neće preći 450 miliona eura“, rekao je Mrvaljević. On je naveo da ukupna cijena rekultivacije ne može preći iznos od pet miliona eura za sve kopove, a ne 85 miliona eura koliko se navodi u studiji MANS-a.

„Adaptacija prvog bloka ni u jednoj varijanti neće koštati ni blizu 100 miliona eura. Sve analize ukazuju da će koštati mnogo manje kroz realizaciju drugog bloka. Analize govore da ekološko unaprijeđenje prvog bloka kroz realizaciju drugog ne bi trebalo da košta preko 20 miliona eura, a bez drugog bloka trošak adaptacije iznosio bi oko 40 miliona eura. Takođe, podsjećamo da je ekološka sanacija prvog bloka dijelom ukalkulisana u cijenu ponude izgradnje drugog bloka“, precizirao je Mrvaljević.

On je naveo da nijednoj banci ne pada na pamet da daje kredit bez pozitivnih rezultata fizibiliti studije, odnosno da ne postoji rizik da se počne realizacija projekta ako nije ekonomski isplativ.

„Rudnik uglja je na putu finansijske konsolidacije. Posljednje tri godine je pozitivno poslovao, u proteklih 60 godina ispunjava sve obaveze i bio je stabilan partner EPCG“, rekao je Mrvaljević.

On je kazao da je poslovanje Rudnika uglja preko 96 odsto vezano za poslovanje TE i ukoliko elektrana bude stabilno poslovala, a cijena uglja bude održiva za obje strane, kompanija će moći da bez problema ispunjava sve svoje obaveze i u investicionom i operativnom smislu.

„Analiza koju ste pokazali je paušalna i loše napravljena, baratate netačnim podacima, nijeste ni pokazali kako ste došli do tih famoznih 3,5 milijardi eura“, ocijenio je Mrvaljević. Prema njegovim riječima, blok dva će raditi po najstrožijim standardima EU poštujući sve granične vrijednosti emisija.

„Ne postoji rizik da se počne realizacija projekata, ako nije ekonomski isplativ“, dodao je Mrvaljević.

Mrdović je rekla da je frapirana time što je čula da ne treba računati kamate, kao i da je nevjerojatno da EPCG nije računala trošak zdravlja.

„Što se tiče troškova rekultivacije, naša procjena je zasnovana na zvaničnim podacima i uz svaku tvrdnju mogu naći njen izvor i objašnjeno je kako smo došli do tih zaključaka“, dodala je Mrdović.

Nekadašnji menadžer za ekonomski razvoj Evropske agencije za rekonstrukciju, Dejan Mijović, rekao je da se studijom iz 2009. godine došlo do zaključka da u samom pljevaljskom basenu nema dovoljno rezervi uglja, čija je eksploatacija ekonomski isplativa.

„Podsjećam da je 2009. i 2010. godine bilo nekoliko tendera i niko se nije javio. Najbolji

indikator da li je studija tačna je sama nespremnost investitora da tamo ulažu“, rekao je Mijović.

Tehnički direktor Rudnika uglja Pljevlja, Ratomir Stanić, rekao je da se na kraju studije kaže da pljevaljsko područje raspolaže sa 90 miliona tona uglja.

„Rudnik je potraživao od EPCG 40 miliona eura, a nije dugovao. Zašto to tako pričate? Prvo provjerite“, rekao je Stanić.

Poslanik Demokratskog fronta DF, Vladislav Bojović, predložio je da se menadžment EPCG preseli u Pljevlja zajedno sa svojim porodicama i da prošetaju do deponije Maljevac, pa bi onda vidjeli da li bi tako branili EPCG.

„Vlada nema strategiju ni plan rješavanja problema zagađenosti u Pljevljima, ako ne računamo strategiju zamajavanja pljevaljske i crnogorske javnosti“, ocijenio je Bojović.

Ekspert organizacije BankWatch, Pippa Gallop, je, govoreći o iskustvima iz regiona, kazala da je u Sloveniji 2006. pokrenut projekat Šoštanj blok 6, u kojme su procijenjeni troškovi bili 690 miliona eura.

„Projekat je rađen uz jako malo transpretnosti, da bi se 2014. godine kad je TE bila skoro izgrađena došlo do konačne cijene od skoro 1,5 milijardi eura, duplo od predviđenog“, precizirala je Gallop.

Ona je navela da je deset osoba optuženo za prevaru i još se ne zna ishod suđenja.

„TE će pustiti u funkciji, a očekivanja su da će za prvih par godina rada imati 50 do 80 miliona eura gubitaka godišnje“, rekla je Gallop.

Ona smatra da ukoliko se pokaže da je projekat neisplativ plaća javnost, ili kroz račune ili državnu pomoć.

izvor: m.cdm.me